

RAADSVOORSTEL:

2009-2010

Ons kenmerk: MD 09.2072917

Registratienummer : GR 09.

Ingekomen op :

Onderwerp: Jaarprogramma Duurzaamste Stad 2010

Groningen,

Aan de raad,

Met dit *Jaarprogramma Duurzaamste Stad 2010* werken we aan een duurzame, toekomstbestendige stad; een opdracht met een lange looptijd, die wat ons betreft zelfs geldt voor meer dan één generatie. Onze belangrijkste boodschap is: voor een transitie naar een energieneutrale stad in 2025 zullen we nú alle zeilen moeten bijzetten voor de opwekking van duurzame energie en zullen we door moeten gaan met de extra inzet op energiebesparing. Mobiliseren, stimuleren, bewustmaken, samenbrengen en faciliteren. Het jaar 2010 staat wat ons betreft in het teken van energie besparen en duurzame energie opwekken. Een opgave die we zoveel mogelijk samen met onze partners willen bereiken.

Verandering voelbaar.

Groningen wordt duurzamer en de noodzakelijke verandering is voelbaar bij veel mensen. Op verschillende gebieden werken partijen enthousiast en energiek samen. Enkele feiten: wooncorporatie Lefier Stad Groningen renoveert 400 woningen duurzaam in Lewenborg (van energielabel E naar B) en laat 20.000 m² groen dak aanleggen. De Huismeesters is genomineerd voor de landelijke Groene Parel Award 2009 voor hun project Froukemaheerd in Beijum: 96 huurwoningen krijgen nieuwe zonnecollectoren en zonnecellen die elektriciteit opwekken. Flinkke investeringen met directe besparing voor huurders door een lagere energierekening. In Hoogkerk werken bewoners, bedrijven en scholen samen aan energiebesparing. Het Noorderzonfestival weet een groot publiek te bereiken met haar "groene aanpak". Met de inzet van velen zijn de titel Fairtrade Gemeente en de gedeelde tweede plaats van Groningen op de landelijke duurzaamheidsmeter bereikt.

Koplopers.

We merken dat de stad een eigen "duurzaamheidsbeweging" krijgt, waarin koplopers elkaar opzoeken en weten te vinden. Deze koplopergroep is divers en groeit. Vrijwel maandelijks sluiten nieuwe partijen aan. We hebben het over onze partners in het Akkoord van Groningen, over ondernemers, scholen, studenten, organisatoren van evenementen, nieuwe bewegingen als Transition Town, lokaal bekende cabaretiers, het Groninger Forum, enzovoorts. De mensen van deze organisaties willen van Groningen

een duurzamere stad maken. Ieder op z'n eigen manier en graag in samenwerking met anderen. Het is één van de kostbare krachten die nodig is om de transitie mogelijk te maken.

Brede basis.

Wij hebben als dragers van duurzaamheid de thema's energie en kwaliteit van de leefomgeving gekozen. Groningen kiest bewust voor een programmatische aanpak van zijn duurzaamheidsbeleid¹. Dit Jaarprogramma Duurzaamste Stad 2010 is de derde in een reeks. Het beleid voor dit uitvoeringsprogramma hebben wij beschreven in het *Beleidskader duurzaamstestad.groningen.nl* en in de *Routekaart Groningen Energieneutraal⁺ 2025*. In 2008 is het eerste Jaarprogramma gerealiseerd. Het was een jaar van investeren en uitproberen, van verbreden en verbinden in relaties, contacten, projecten en studies. In 2009 zijn concrete resultaten geboekt, vele gelukkig in samenwerking met anderen. We hebben ook geleerd dat enthousiast samenwerken niet genoeg is. Focus is nodig om maximale effecten te bereiken. Metingen laten zien dat er naast besparing ook veel meer duurzame energie opgewekt moet worden. Doelen stellen geeft richting, resultaten geven inzicht.

Speerpunten, vasthouden en versterken.

Met dat inzicht houden wij ook voor 2010 vast aan de vier speerpunten die we al in 2008 kozen. Wij vinden dat transitie management gebaat is bij een lange adem en stabiliteit in beleidskeuzes. Daarom noemen we ze hier weer: (1) energiebesparing in de bestaande woningvoorraad, vooral in de sociale woningbouw, (2) energiebesparing en verbetering van het binnenmilieu in nieuwe en bestaande scholen, (3) kennis en innovatie bij Groningse bedrijven en het stimuleren van een duurzame economie en (4) participatie en gedragsverandering als het gaat om verbreden en verbinden van duurzame initiatieven van Stadjers, bedrijven en instellingen.

Geluid, bodem, afval.

Voor een optimale kwaliteit van de leefomgeving nodigen we in het vroege voorjaar van 2010 al die 3.000 Stadjers weer uit mee te doen aan LenteKriebels. En er staat meer op de agenda. Op een deel van de Paterswoldseweg en de Oostersingel komt in totaal 7.500 m² stil asfalt. We ronden de gevelisolatie van 210 woningen langs het spoor aan de Lodewijkstraat af. We werken verder aan het verbeteren van de Groningse luchtkwaliteit, het duurzaam (her)gebruik van de bodem en aan een veilige werk-/woonomgeving. We blijven mensen bewust maken om minder afval te produceren en de deelstromen nog beter te scheiden.

Groen, blauw en fiets.

De Groenstructuurvisie en het Waterplan zijn onze instrumenten voor een optimaal functionerende stadsnatuur met een zo groot mogelijke biodiversiteit. We betrekken bewoners bij de natuur in hun buurt. De stad wordt groener en kleurrijker met meer groene daken (sporthal Lewenborg) en door het inzaaien van bloemrijke bermen. We leggen nieuwe fietsverbindingen aan, ook in 2010: station Europapark, Berlagebrug en fietspaden naar Sauwerd en Hoogezand. Er komen 750 fietsstallingen bij aan de

---

¹ (1) Gebouwde omgeving, (2) mobiliteit, (3) ecologie, (4) duurzaam ondernemen en innoveren, (5) eigen bedrijfsvoering, (6) communicatie, participatie, educatie.

zuidkant van het station en we stimuleren elektrisch fietsen met diverse duurzame oplaadstations.

Innovatief en ondernemend.

Transitiemanagement vraagt naast visie en leiderschap ook om (experimenteer)ruimte en lef. Ondernemend Groningen pakt dit als motor van onze lokale economie goed op. In deze tijd van recessie weten ondernemers als geen ander dat juist duurzaam ondernemen winst is die verder reikt. Als gemeente willen wij hen daarbij ondersteunen en adviseren. Supermarkten, Green Key Hotels, Prijsvraag Duurzaamste Ondernemer, het is een greep uit de projectenlijst.

We gaan in 2010 door met het dimmen van de openbare verlichting en energiebesparing bij onze eigen gebouwen. Met de richtlijnen voor Duurzaam Inkopen leggen we vast wat we al doen. Ons eigen wagenpark wordt schoner, stiller en zuiniger. We volgen de nieuwste technologische ontwikkelingen op de voet, en we betrekken nog meer mensen bij Groningen als Fairtrade Gemeente.

Zien is doen.

Duurzaam doen is vaak "slechts" een kwestie van bewuste keuzes maken. Maar hoe krijg je grote groepen mensen zover? Communicatie heeft daarin een belangrijke rol. We dragen uit wat we bedoelen, wat duurzaam gedrag is en waar we bij helpen. Hoe meer mensen mee doen, hoe liever het ons is. Webcommunicatie, persberichten, publicaties, televisie, het zijn broodnodige instrumenten om met de koplopergroep de slag te maken naar het brede publiek. Aansluiten bij grote evenementen met een groot bereik, zoals Noorderzon, is daarbij effectief gebleken.

We staan open voor evenementen uit de Groningse samenleving om samen te kijken naar hoe dingen duurzamer kunnen. Onze ervaringen met de KEI-week zijn positief. Natuur- en duurzaamheidseducatie krijgt vastere voet in het Groningse onderwijs en het Duurzaamheidscentrum opent in 2010 haar deuren.

Energie vasthouden en losmaken.

We blijven nuchter en realistisch; het is kostbaar wat we hebben en het is nodig om er zuinig op te zijn. De energie die in Groningen nu voelbaar is om er een duurzamere stad van te maken is waardevol. Dát willen we vasthouden. En we willen nog veel meer energie losmaken. Want met de energie, inzet en creativiteit van en met heel veel mensen moet het lukken om Groningen sterker, socialer en duurzamer te maken. Voor nu en later.

Wij stellen u voor te besluiten:

- I. het Jaarprogramma Duurzaamste Stad 2010 vast te stellen;
- II. de subsidieplafonds voor 2010 voor hoofdstuk 4, afdeling 3, te weten subsidie milieu en duurzaamheid, van de ASV vast te stellen op:
  - a. € 30.000,-- voor waarderingssubsidies aan organisaties;
  - b. € 300.000,-- voor activiteiten en bijdragen die voortvloeien uit het Jaarprogramma Duurzaamste stad 2010;
  - c. € 60.000,-- voor het Energieconvenant Groningen jaarschijf 2010;
  - d. € 50.000,-- voor scans bij bedrijven conform artikel 9;
- III. de gemeentebegroting te wijzigen conform de financiële paragraaf;
- IV. de mededeling en de bekendmaking van het Jaarprogramma Duurzaamste Stad 2010 overeenkomstig de artikelen 4:18 en 4:21 van de Wet Milieubeheer te laten plaatsvinden.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

H.P. Bakker.